

SP2022003

Vedtægtsudvalget har d. 11. august 2023 modtaget en henvendelse fra Hoved Bestyrelsen angående dispensation fra 90-dages reglen for politisk hverv. Sekretæren har vurderet det er en henvendelse i kategorien Afklaring.

Ved behandlingen deltog Mads Damgaard Mortensen, Jan Allan Andersen & Peter Laudrup.

Formalia

Henvendelsen drejer sig om en dispensation for 90-dages reglen for at til at være opstillingsberettiget til folketingskandidat.

Gennem sommeren har der på Christiansborg pågået arbejde med en række stærke kandidater, som gerne vil stille op for Alternativet. Det er både folk, der før har været medlemmer, der nu søger tilbage til partiet, og det er folk, som vi har samarbejdet med gennem længere tid. Problemet er, at de Radikale – helt uventet - kommer til at tvinge et valg igennem i utide. Og at mange tror, at Mette Frederiksen vil udskrive valg i august eller oktober fordi hun ikke vil lade sig diktere af de Radikale. Den tidsplan. Alternativet har arbejdet udfra, bliver derfor urealistisk.

Hovedbestyrelsen ønsker forsøg med en alternativ praksis hvor man nøjes med en 30-dages-regl og så øger vores tillid til tillidsafstemninger og kandidatudvalgenes øvrige kandidatudvælgelsesprocesser i storkredsene.

Relevante vedtægter og andet grundlag

Udvalget lægger følgende materiale til grund for vores behandling:

Storkredsforeningers minimumsvedtægter (skal) § 11, stk. 2 (svarende til Landsvedtægternes § 13, stk. 2):

Kandidater til alle politiske hverv skal have været medlem af Alternativet i minimum 90 dage ved det opstillingsmøde, hvor de vælges af medlemmerne.

Landsvedtægternes § 21, stk. 7:

Hovedbestyrelsen kan fritage organisationen eller dele af den fra dele af minimumsvedtægterne for kommune- og storkredsforeninger samt landsvedtægterne i op til otte måneder ad gangen med mulighed for forlængelse. Ved landsmøde eller årsmøde i kommune- eller storkredsforening gælder dog til hver en tid de stående vedtægter.

Forslag om fritagelse skal indeholde forslag til alternativ praksis, og en evaluering af fritagelsesperioden skal indleveres til hovedbestyrelsen efterfølgende. Efter endt forsøgsperiode vendes tilbage til gældende vedtægter. Fritagelsen skal efterfølgende godkendes i vedtægtsudvalget, før den træder i kraft, og kan omstødes med en måneds varsel af hovedbestyrelsen, hvis denne finder det nødvendigt.

Landsmøde forslagshæfte 2017, forslag § 16, ulemper:

Forslaget giver desuden Hovedbestyrelsen mandat til at foretage eksperimenter med samtlige kommuneforeningers vedtægter såfremt dette godkendes af vedtægtsudvalget. Om Hovedbestyrelsen dermed midlertidigt kan gå imod viljen i det lokale medlemsdemokrati, giver mandatet mulighed for at gode erfaringer let kan videreføres til resten af landet, samt at eksperimenter som involverer hele organisationen – hvilket sociokrati potentielt gør – vil være praktisk mulige og ikke kræve ansøgning fra enhver.

Storkredsens minimumsvedtægter (skal) § 12, stk. 1:

Der nedsættes et koordinerende kandidatudvalg i hver storkredsforening. Storkredsens kandidatudvalg består af ét medlem fra hver kommuneforening, samt 1-3 medlemmer af storkredsforeningens bestyrelse. Kommuneforeningerne udpeger selv deres medlem. Kandidater til politiske hverv kan ikke sidde i kandidatudvalget. Hvis en kommuneforening dækker flere opstillingskredse, kan de udpege øvrige medlemmer svarende til antallet af opstillingskredse under kommuneforeningen minus én. Kandidatudvalgene skal koordinere på tværs af landet.

Landsvedtægternes § 21, stk. 6:

Vedtægtsændringer, der har betydning for storkredsforeninger og kommuneforeninger, gælder umiddelbart efter landsmødet. Inden for en uge efter landsmødet udsender Landssekretariatet en oversigt over de relevante vedtægtsændringer og deres afledte konsekvenser. De øvrige foreningers bestyrelser har pligt til administrativt at tilrette foreningens vedtægter i henhold til vejledningen fra Landssekretariatet.

Argumenter

Bestemmelsen om 90 dages indkøringsperiode for valg til politiske hverv har været en del af alternativet DNA siden mindst 2016. Det har altid været en fundamental del af vores selvforståelse, at 'lykkeriddere' ikke bare har kunne komme ind og stille op. Netop fordi det er en gammel bestemmelse vil det give mening at teste, om den faktisk fungerer optimalt. Omvendt vil det være vigtigt at sikre, at dygtige kandidater får en chance medens 'lykkeriddere' afholdes fra at repræsentere partiet.

Ved landsmødet i 2020 hævede man indkøringsperioden for hvornår nye medlemmer kan stemme. Den blev hævet fra 14 dage til 90 dage. Hermed blev det harmoniseret med perioden for, hvornår man er valgbar til politiske hverv. Ved nu at gøre indkøringsperioden for valgbarhed til politiske hverv kortere vil man stå i den situation at kandidater med fx 60 dages medlemskab kan opstilles, men at de ikke kan stemme på sig selv. I den konkrete sammenhæng vurderer Vedtægtsudvalget, at det vil være et bidrag til at sikre, at en kandidat har tillid fra 'alle de andre'.

Det er vigtigt at fremhæve, at der udover indkøringsperioden nedsættes kandidatudvalg i alle storkredse. Udover den vedtægtsbestemte koordinerende rolle påtager mange kandidatudvalg sig at afholde kandidatsamtaler og herigennem kvalificere kandidater frem mod opstillingsmødet. Herudover skal storkredsens medlemmer afgive tillid til de kandidater der opstiller.

Vedtægtsudvalget opfordrer kandidatudvalgene at lægge et særligt arbejde i grundige kandidater samtaler. Herudover må vi appellere til medlemmerne i storkredsene at være meget omhyggelige med tillidsafstemningerne; dvs. være ærlige, om man har tillid til medlemmer, der ikke har været medlem i længere tid og man derfor knapt kender.

Det fremgår klart af materialet fra Hovedbestyrelsen, at udover ønsket om at afprøve storkredsmedlemmernes evne til mere frit at vælge politiske kandidater, er der et tidspres grundet et nært forestående valg. Denne *force majeure* situation anerkendes naturligvis af Vedtægtsudvalget. Men, det er ikke en ekstraordinær situation i de maksimalt otte måneder en dispensation kan gives for. Vedtægtsudvalget er derfor indstillet på at give dispensationen for resten af 2022 (ca fire måneder).

Det er vores vurdering, at hvis der først skal være folketingsvalg i 2023 har Alternativets organisation haft rigelig tid til afholde et ekstraordinært landsmøde og få en grundig debat om denne ændring af vedtægterne.

Vedtægtsudvalget finder ikke i de nuværende vedtægter en klar proces for ikrafttræden af dispensationer. På den ene side vil det være logisk at en ændring af storkredsens vedtægter skal vedtages på et (ekstraordinært) årsmøde i storkredsen med 2/3 flertal. På den anden side træder

landsmødevedtagne ændringer i minimumsbestemmelser for storkredse i kraft ved landsmødets afslutning (§ 21, stk. 6).

I lyset af, at det ved forslaget fremlæggelse fremhæves som en ulempe, at Hovedbestyrelsen midlertidigt kan gå imod viljen i det lokale medlemsdemokrati, lægger Vedtægtsudvalget til grund, at en dispensation har karakter af en landmødebestemt vedtægtsændring med virkning umiddelbart efter dispensationen er givet. Vedtægtsudvalget vil derfor i afklaringen give en dato for afklaringen, som værende datoen for hvornår dispensationen træder i kraft.

Afklaringen

De valgte medlemmer af Vedtægtsudvalget finder ikke at denne sag er en Særlig Vigtig Sag (jvn Landsvedtægternes § 17, stk. 1) så indsupplering er ikke nødvendig.

Vedtægtsudvalget godkender Hovedbestyrelsen anmodning om at dispensere fra Landsvedtægternes § 13, stk. 2 og Storkredsens Minimumsvedtægters § 11, stk. 2 således at

Kandidater til alle politiske hverv skal have været medlem af Alternativet i minimum 30 dage ved det opstillingsmøde, hvor de vælges af medlemmerne.

Dispensationen gælder frem til 31. december 2022.

Beslutningen er truffet mandag d. 15. august 2022 og dispensationen træder i kraft på denne dato.

Vedtægtsudvalget er enig i denne afklaring.